

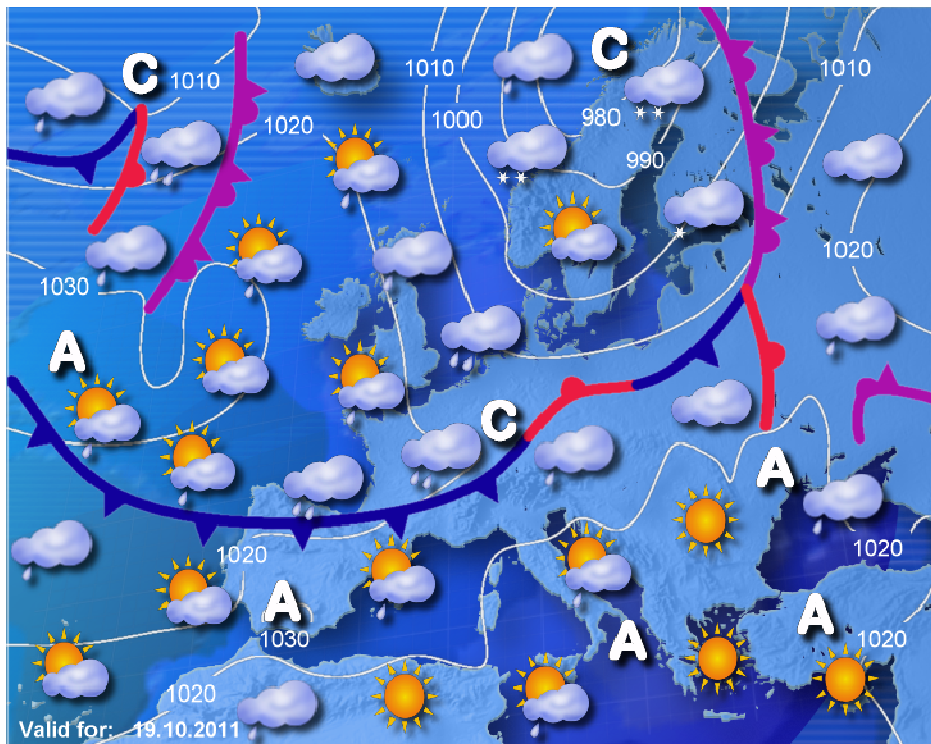
Sneženje 20. oktobra 2011

Uvod

Prvi jesenski sneg je pobelil Notranjsko, del Gorenjske in višjeležeče kraje že 7. oktobra. Po obdobju razmeroma svežega in jasnega vremena se je 18. oktobra z jugozahodnikom ogrelo, že 20. oktobra pa nas je prešla izrazita hladna fronta. Marsikje je snežilo tudi po nižinah, višje pa je ponekod zapadlo za oktober nenavadno veliko snega.

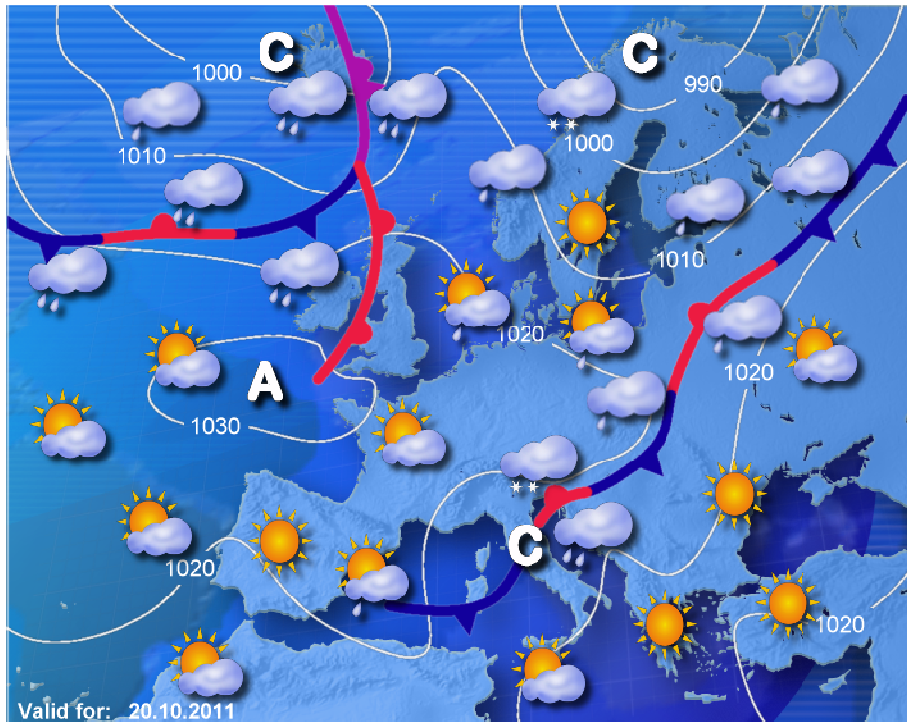
Opis sinoptične situacije

Dne 18. oktobra se je nad južno polovico Evrope raztezalo območje enakomernega do visokega zračnega tlaka. Sever Evrope je bil pod vplivom obsežnega ciklonskega območja z vremenskimi frontami. Vetrovi so se nad nami obračali s severne na zahodno do jugozahodno smer, vetrovno je bilo tudi ponekod po nižinah. Hladna fronta je od severa zajela Nemčijo in Francijo, naslednji dan pa še Alpe (slika 1).

Slika 1. Slikovna napoved vremenske situacije nad Evropo 19. oktobra sredi dneva.

V noči na četrtek, 20. oktobra, je v genovskem zalivu nastal plitev ciklon in upočasnil pomikanje vremenske fronte. V četrtek čez dan se je omenjeno ciklonsko območje s frontalnim valom pomikalo prek naših krajev proti jugovzhodu (slika 2). S severovzhodnikom je v prizemni plasti nad Slovenijo pritekal občutno hladnejši zrak, v srednji in višji troposferi pa je pihal vlažen jugozahodnik. Na Primorskem je zapihala zmerna do močna burja. V noči na petek se je nad naše kraje pričelo širiti območje visokega zračnega tlaka in vremensko dogajanje se je umirilo.

Slika 2. Slikovna napoved vremenske situacije nad Evropo 20. oktobra sredi dneva.

Opozorila

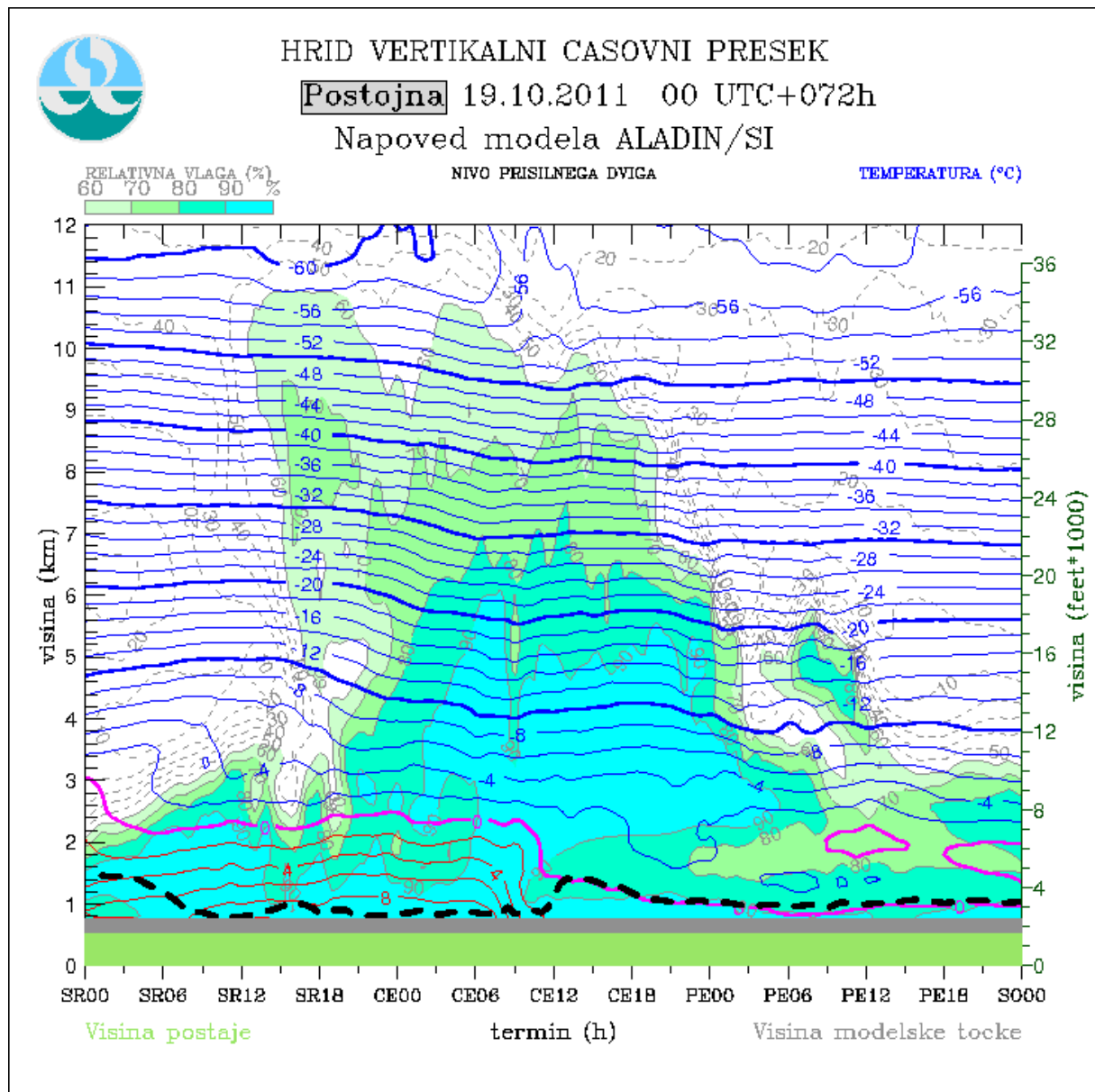
Meteorološki modeli so ohladitev s sneženjem ter močno burjo napovedovali že nekaj dni prej (sliki 3 in 4). Državna meteorološka služba je ob 14. uri 19. oktobra skladno z modelsko napovedjo izdala sledeče opozorilo:

V četrtek 20.10. bo Slovenijo prešla izrazita hladna fronta, meja sneženja se bo spuščala. V severovzhodni Sloveniji, v Posavju in po nižinah Primorske bo deževalo. Drugod bo meja sneženja na okoli 500 m nadmorske višine, ob močnejših padavinah tudi nižje. Zaradi sneženja bo nevarnost lomljenja vej in drevja, lahko bo oviran tudi promet. Na Gorenjskem, Koroškem, v hribih zahodne Slovenije, na Notranjskem in Kočevskem bo nad 500 m zapadlo od 20 do 40 cm snega.

Na Primorskem bo sredi dneva zapihala močna burja, ki bo na izpostavljenih mestih v sunkih presegla hitrost 100km/h.

Po nižinah Primorske bo do petka zjutraj padlo 50 do 80 litrov dežja na kvadratni meter.

Opozorilo se je v četrtek dopoldne osvežilo, a se ni bistveno spremenilo.

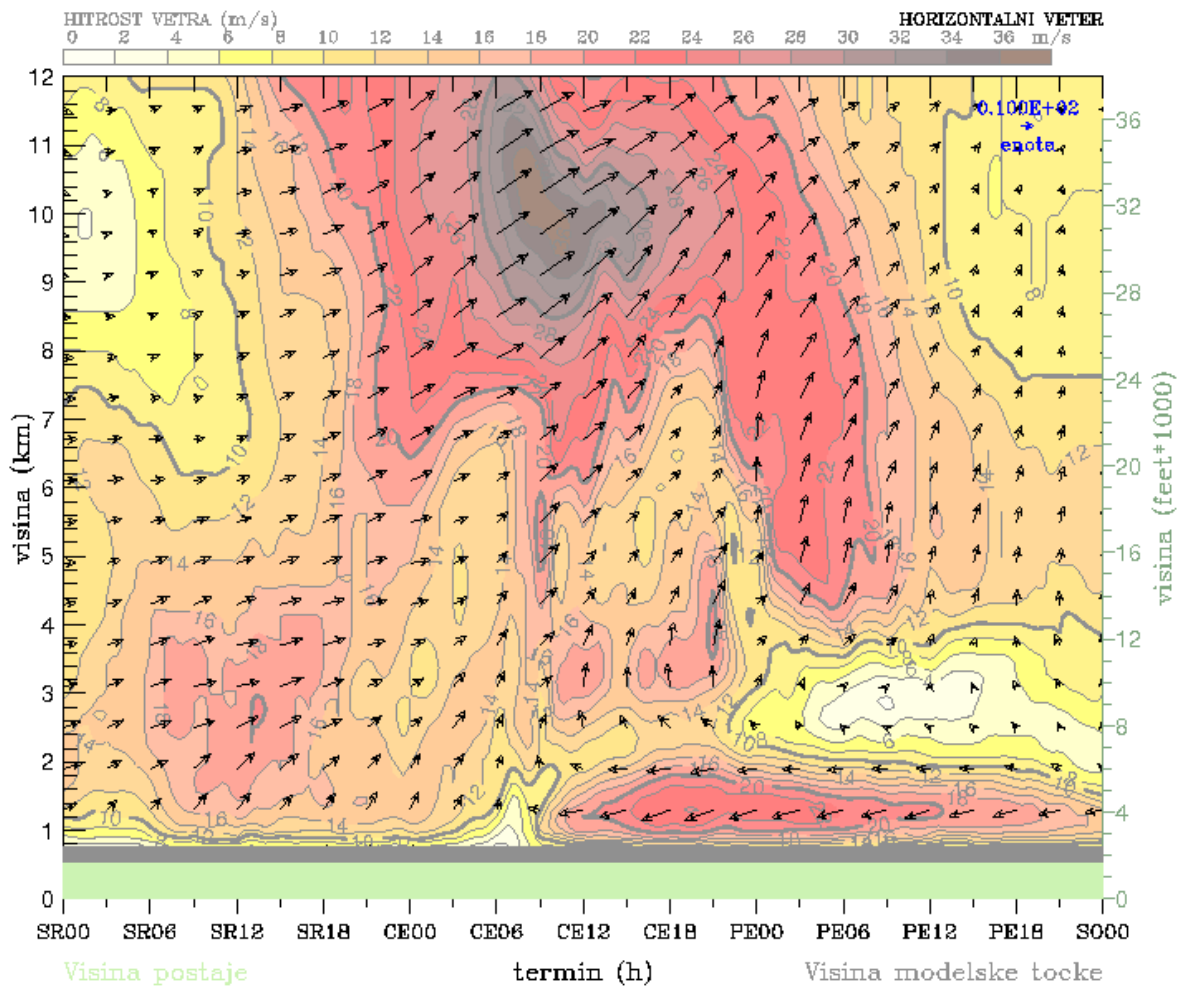
Slika 3. Napoved modela ALADIN za časovni potek višinskega profila temperature (barvne krivulje) in relative vlažnosti zraka (črtkane krivulje in obarvana območja) nad Postojno za obdobje od 19. do 21. oktobra. S prehodom vremenske fronte je povezana velika relativna vlažnost zraka 20. oktobra in nagel padec temperature v prizemni plasti.

HRID VERTIKALNI CASOVNI PRESEK

Postojna 19.10.2011 00 UTC+072h

Napoved modela ALADIN/SI

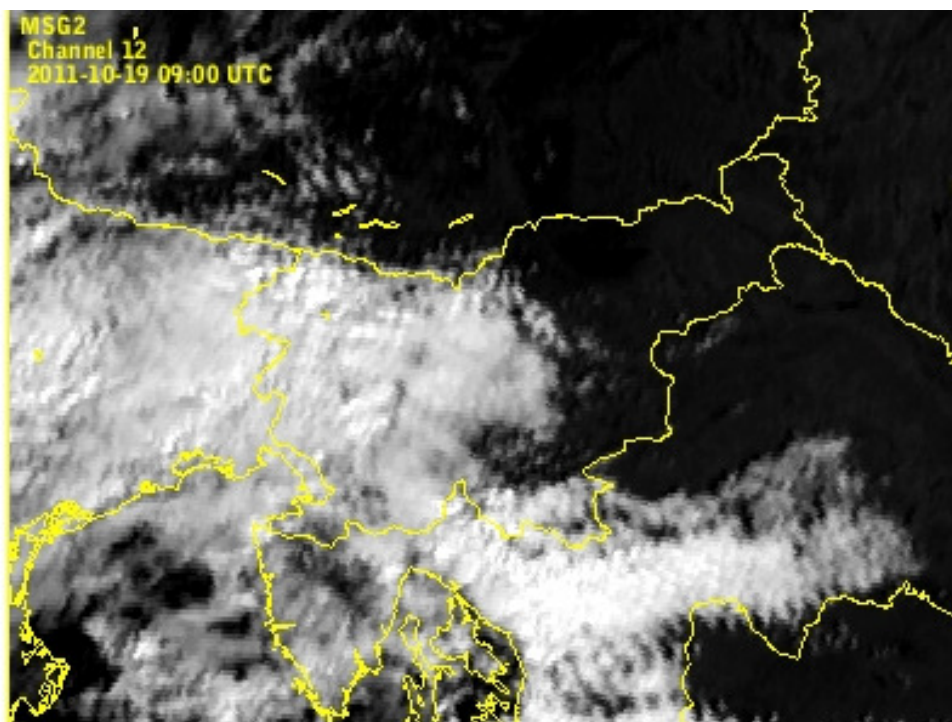

Slika 4. Napoved modela ALADIN za časovni potek hitrosti in smeri vetra nad Postojno za obdobje od 19. do 21. oktobra. S prehodom vremenske fronte je povezana obrat vetra na burjo v četrtek dopoldne. V višinah je do petka večinoma pihal zmeren do močan jugozahodnik.

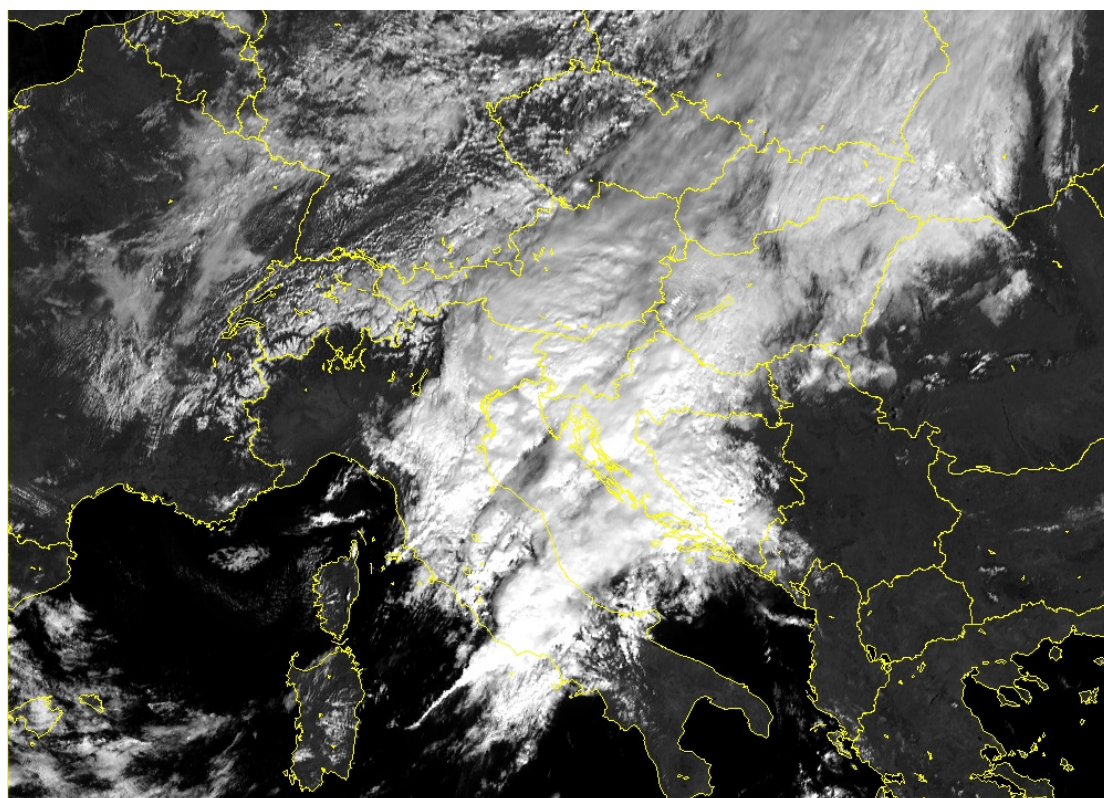
Razvoj vremena pri nas

V torek, 18. oktobra, je bilo še povsod jasno in čez dan zmerno toplo vreme. V noči na sredo se je na zahodu začelo oblačiti, v sredo dopoldne je oblačnost v vlažnem jugozahodniku dosegla osrednjo Slovenijo (slika 5). Na severovzhodu in deloma vzhodu je bilo večji del dneva še sončno, vetrovno in precej toplo, ogrelo se je do okoli 20 °C (slika 9). Podobno toplo je bilo tudi ob morju. V zahodni polovici države so se zjutraj in čez dan že pojavljale manjše padavine, v noči na četrtek pa se je dež okrepil in do jutra zajel vso Slovenijo (sliki 10 in 11). V četrtek dopoldne se je od severa hitro ohladilo, na Primorskem je zapihala zmerna do močna burja. Zlasti na jugozahodu so nastajale nevihte. Meja sneženja se je v krajih z močnejšimi padavinami v notranjosti države spustila do nižin. Na severovzhodu so padavine

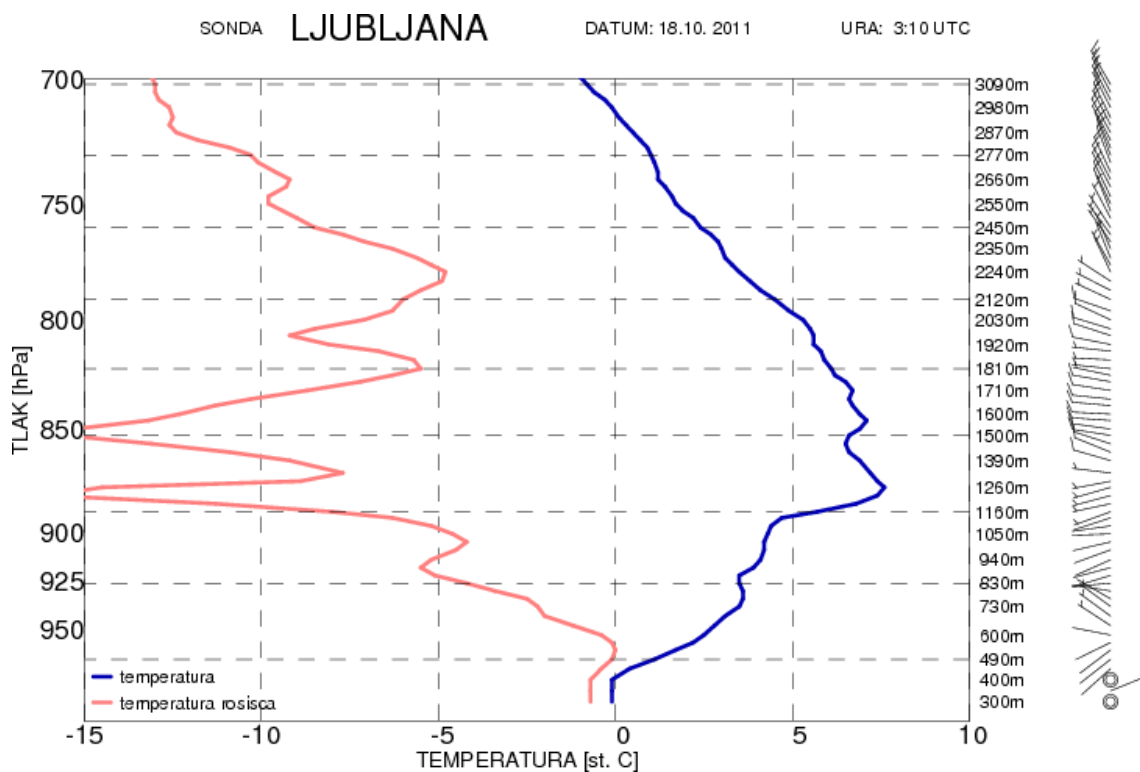
čez dan prehodno ponehale, ogrelo se je do okoli 8 °C. V noči na petek, 21. oktober, so padavine od zahoda povsod ponehale, na Primorskem se je pričelo jasni.

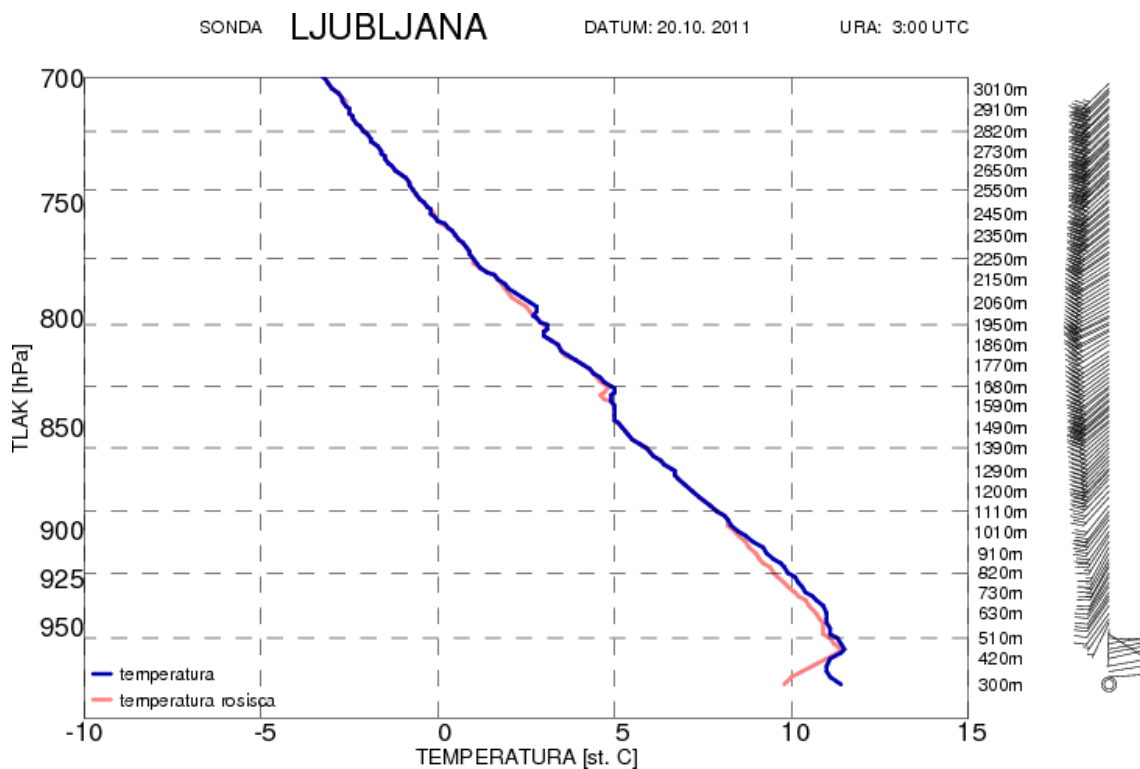
Slika 5. Satelitska slika oblačnosti v vidnem delu spektra nad Slovenijo in okolico 19. oktobra ob 11. uri. ©EUMETSAT

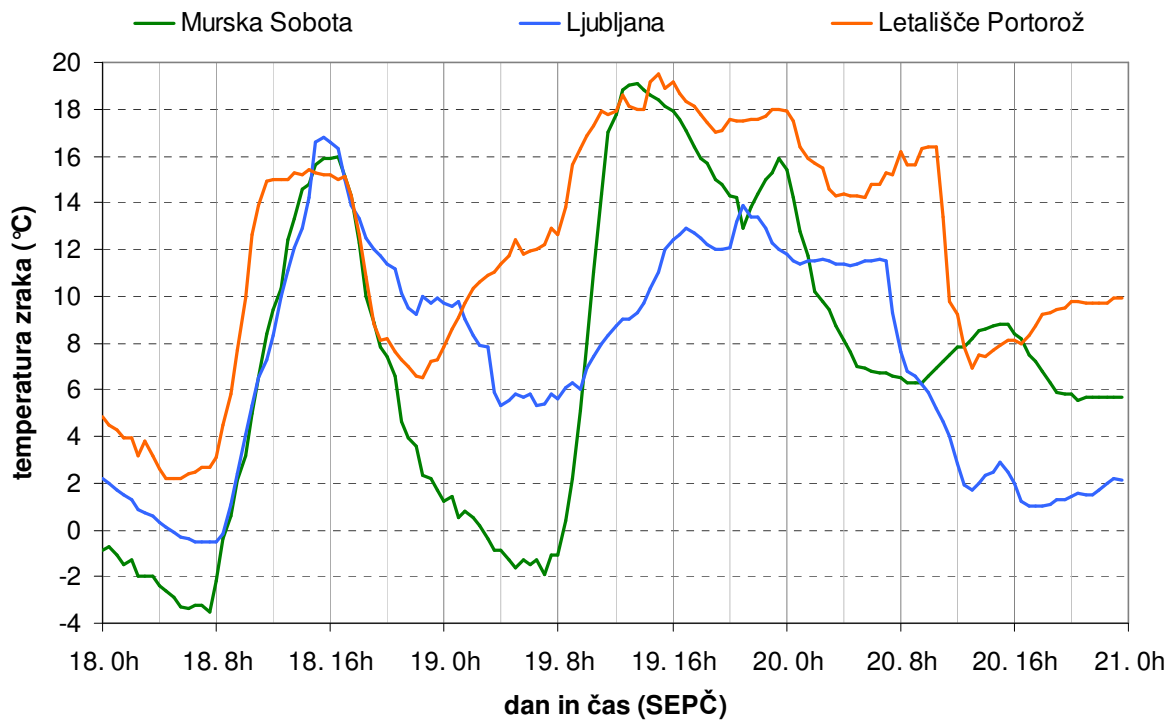
Slika 6. Satelitska slika oblačnosti nad delom srednje in južne Evrope v vidnem delu spektra 20. oktobra ob 12. uri. ©EUMETSAT

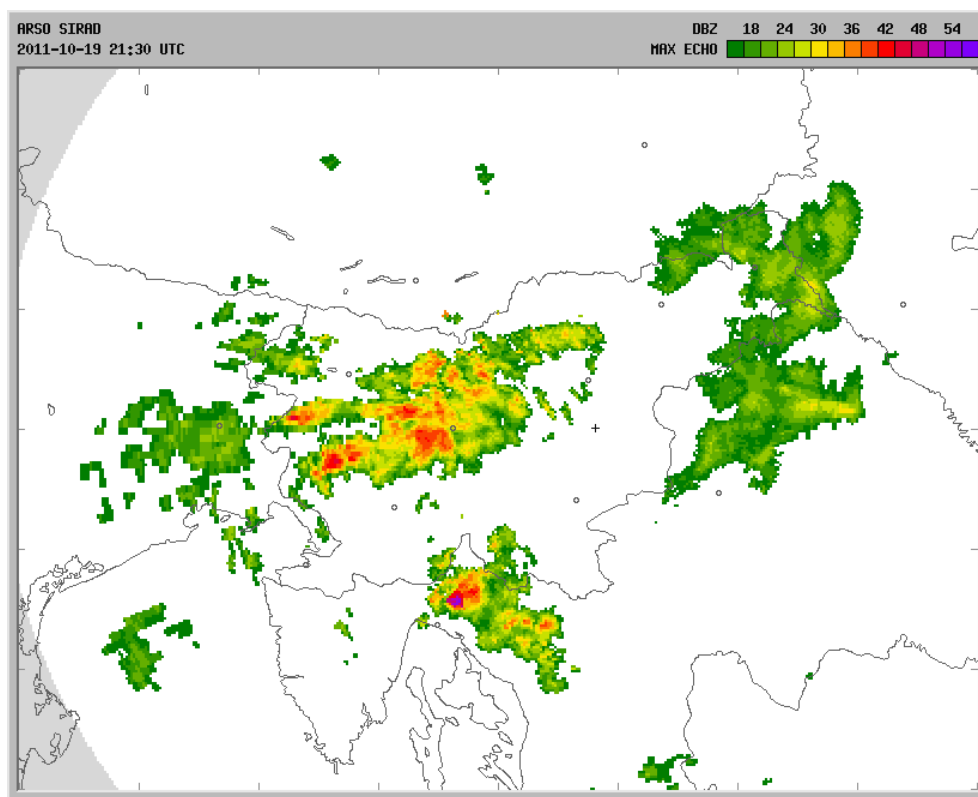
Slika 7. Navpična sondaža nad Ljubljano 18. oktobra zgodaj zjutraj. Modra krivulja prikazuje potek temperature zraka z višino in rdeča potek temperature rosišča. Vetrovne razmere so predstavljene na desnem robu. Pri tleh je bilo mirno, višje je pihal šibek do zmeren zahodni do severozahodni veter. Do višine okoli 1200 m je viden temperaturni obrat, kjer temperatura z višino narašča od 0 °C do 7,5 °C.

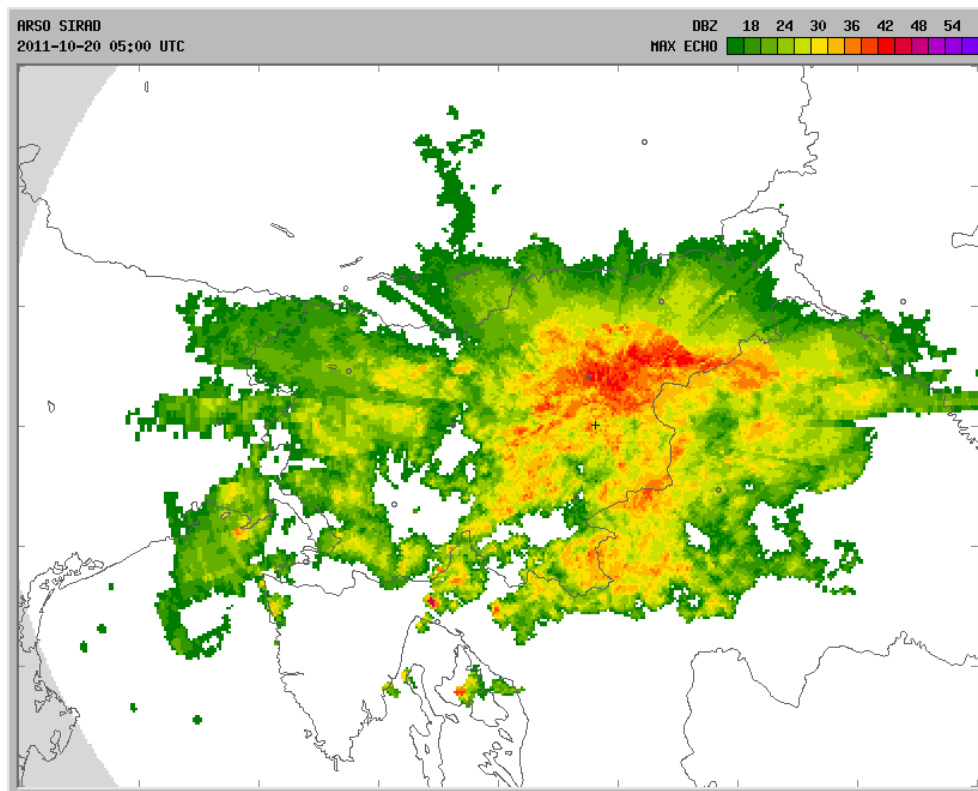
Slika 8. Navpična sondaža nad Ljubljano 20. oktobra zgodaj zjutraj. Pri tleh je bilo dokaj mirno, višje je pred hladno fronto pihal zmeren jugozahodnik. Ozračje je bilo v spodnjih 3 km zaradi dežja nasičeno z vlago.

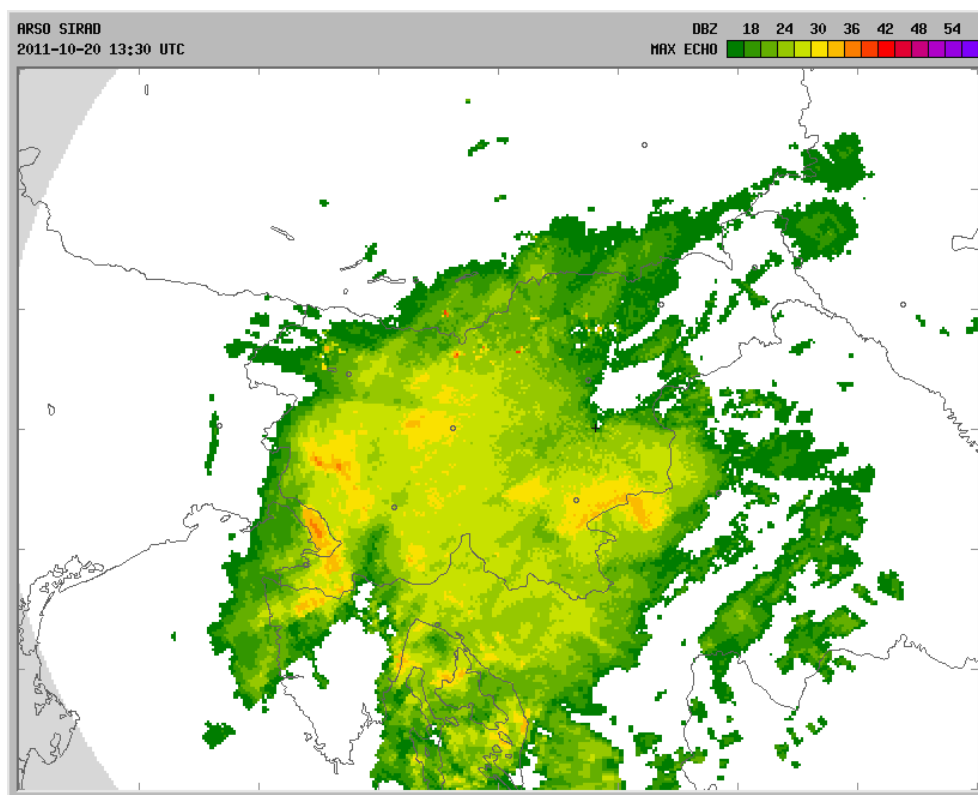
Slika 9. Časovni potek temperature zraka 2 m nad tlemi na izbranih meteoroloških postajah od 18. do 20. oktobra 2011. (Murska Sobota, Ljubljana, Portorož)

Slika 10. Največja radarska odbojnost padavin 19. oktobra ob 23.30 po srednjeevropskem poletnem času.

Slika 11. Največja radarska odbojnost padavin 20. oktobra ob 7.00 po srednjeevropskem poletnem času.

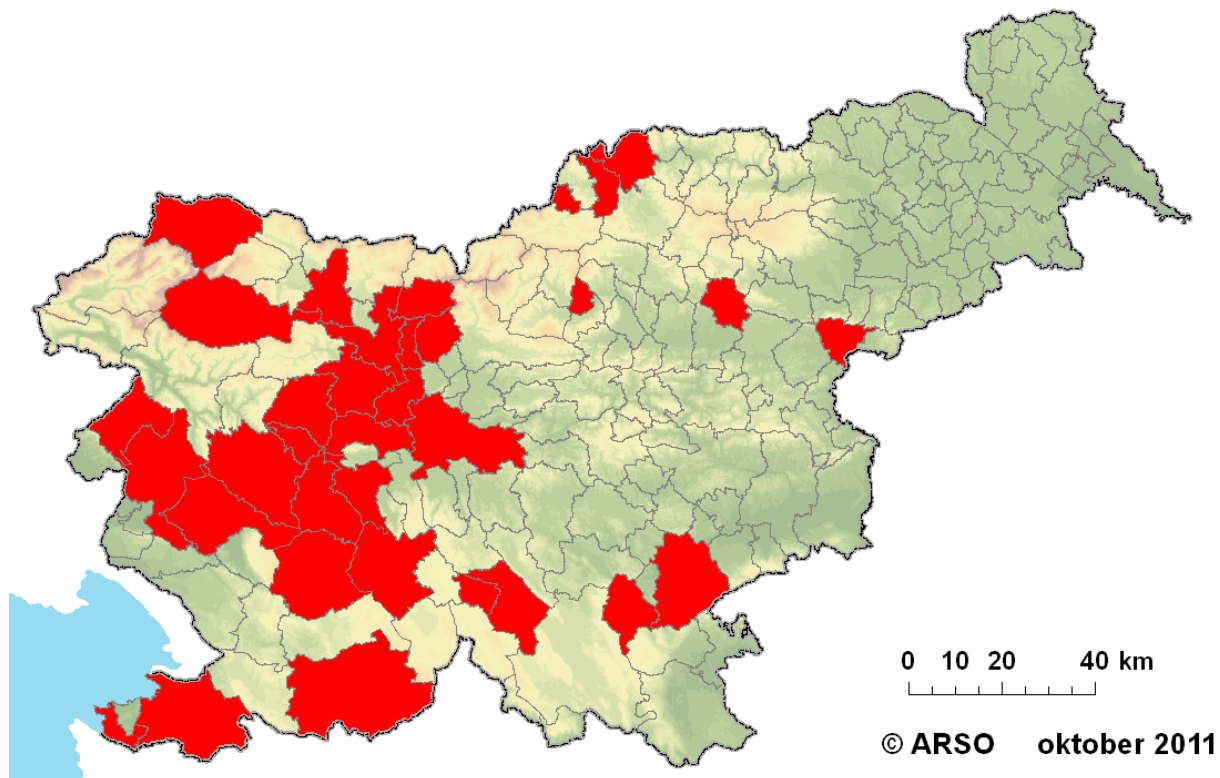
Slika 12. Največja radarska odbojnost padavin 20. oktobra ob 13.30 po srednjeevropskem poletnem času. Severovzhodno od radarja je zaradi snega na radarski kupoli radarska odbojnost podcenjena.

Poslabšanje je v večjem delu Slovenije prineslo precejšnjo količino padavin; po nižinah na vzhodu okoli 40 mm, v osrednji in zahodni Sloveniji pa med 50 in 150 mm. V hribovitem svetu zahodne Slovenije je padlo nenavadno veliko snega za oktober (preglednica 1). Zlasti obilno je bilo sneženje v Julijskih Alpah in Zahodnem predalpskem hribovju. V zadnjih desetletjih je bilo v večjem delu Slovenije najobilnejše sneženje 23. in 24. oktobra 2003, v sredogorju in visokogorju severne Slovenije pa večinoma 20. in 21. oktobra 1970. V bolj oddaljeni preteklosti izstopa zlasti sneženje ob koncu oktobra 1905. Takrat je tudi marsikje po nižinah zapadlo nad 20 cm snega, nekoliko višje (Postojna, Cerknica, Kočevska Reka, Žiri) pa od pol metra do več kot enega metra.

Preglednica 1. Višina snežne odeje (cm) 21. oktobra 2011 zjutraj in primerjava z rekordno oktobrsko vrednostjo do vključno leta 2010. Nove ali izenačene rekordne vrednosti so rdeče obarvane. V zadnjem stolpcu je podana dolžina merilnega obdobja v letih.

merilna postaja	21. okt. 2011	rekord do 2010	datum	dolžina obdobja
Babno Polje	6	70	31. 10. 1941	56
Celje	–	20	26. 10. 1905	100
Črni Vrh nad Idrijo	23	22	25. 10. 2003	63
Črni Vrh nad Polhovim Gradcem	29	20	24. 10. 2003	34
Davča	32	50	29. 10. 1939	80
Dobliče (pri Črnomlju)	–	3	27. 10. 1950	61
Kočevje	–	27	24. 10. 1941	65
Kredarica	70	198	28. 10. 1964	55
Lesce / Radovljica	–	18	24. 10. 2003	48
Letališče ER Maribor	–	3	24. 10. 2003	34
Letališče JP Ljubljana / Voglje	2	15	31. 10. 1950	63
Lisca	8	17	25. 10. 2003	27
Ljubljana	–	36	26. 10. 1905	106
Logatec	15	15	24. 10. 2003	50
Murska Sobota	–	5	24. 10. 2003	61
Nova vas (Bloke)	12	25	25. 10. 2003	64
Novo mesto	–	3	21. 10. 1970	60
Postojna	–	70	26. 10. 1905	86
Rateče / Kranjska Gora	10	50	31. 10. 1941	98
Šmartno pri Slovenj Gradcu	–	21	31. 10. 1940	78
Topol pri Medvodah	15	24	24. 10. 2003	62
Vogel / Dom na Komni	52	60	31. 10. 1974	60
Vojsko (nad Idrijo)	38	30	24. 10. 2003	49
Zgornje Jezersko	8	18	21. 10. 1970	58
Žiri	5	55	26. 10. 1905	86

Slika 13. Občine, kjer so sneg, obilne padavine in veter 20. oktobra povzročili znatno gmotno škodo.
Vir: Dnevni informativni bilten, URSZR

Viri:

1. Meteorološki arhiv Agencije RS za okolje
2. Arhiv radarskih slik Agencije RS za okolje
3. Dnevni informativni bilten 21. oktobra 2011, Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje
4. Arhiv navpičnih sondaž: <http://weather.uwyo.edu/upperair/europe.html>

Pripravil: Urad za meteorologijo